Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Maanantai 9.12.2024 klo 14.15—16.20, 16.50—19.35, 20.00—tiistai 10.12.2024 klo 1.00

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Maaret Castrén kok (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Bella Forsgrén vihr (1, 2, 5, 6) (3, 4 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Ville Merinen sd (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Ilmari Nurminen sd (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Minna Reijonen ps (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Anne Rintamäki ps (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Päivi Räsänen kd (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Markku Siponen kesk
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Henrik Wickström r (5, 6) (3, 4 osittain)
varajäsen Noora Fagerström kok (3 osittain)
varajäsen Suna Kymäläinen sd (4, 5, 6) (3 osittain)
varajäsen Milla Lahdenperä kok
varajäsen Aki Lindén sd (5, 6) (4 osittain)
varajäsen Martin Paasi kok (5, 6) (3, 4 osittain)
puhemies Jussi Halla-aho ps (3, 4 osittain)
1. varapuhemies Paula Risikko kok (3, 4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen (1, 2, 3)
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 149/2024 vp

Toimenpidealoite TPA 23, 58-62, 64, 65/2024 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 23/2024 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 59/2024 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi 9.12.2024

Valiokunta jatkoi asian yksityiskohtaista käsittelyä.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Puhemies Jussi Halla-aho tuli paikalle ja käytti eduskunnan työjärjestyksen 36 §:n luomaa oikeutta osallistua valiokunnan kokoukseen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset mietintöluonnokseen:

Lisättiin kappaleen 22 loppuun seuraavat virkkeet: "*Hallituksen esityksen perustelujen mukaan tällöin sairaalassa ei voisi olla erikseen varattuna ympärivuorokautisesti henkilökuntaa tai tarvittavia diagnostiikkapalveluita uusien potilaiden vastaanottamiseksi, hoidon tarpeen arvioimiseksi, hoitosuunnitelman tekemiseksi tai hoidon antamiseksi. Sairaalaan voitaisiin kuitenkin ottaa myös yöllä sellainen potilas esimerkiksi ensihoitopalvelun tuomana, jolle on tehty hoitosuunnitelma keskus- ja/tai yliopistollisen sairaalan ympärivuorokautista päivystystä konsultoiden, tai jolle aiemmin perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa on tehty sellainen hoitosuunnitelma, jonka mukaan potilasturvallinen hoito on toteutettavissa sairaalan vuodeosastolla.*"

Ed. Merinen ehdotti ed. Pekosen kannattamana, että kappaleeseen 24 lisätään seuraava virke: "Valiokunta toteaa, että asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille, että samaa väestörajaa kuin Kouvolan osalta ei ole käytetty vertailtaessa muihin paikkakuntiin." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Vpj. Laiho ehdotti ed. Sillanpään kannattamana, että kappaleen 26 viimeiseen virkkeeseen muutetaan sanojen "*eivät vaikuttaisi negatiivisesti potilasturvallisuuteen*" tilalle "*tapahtuvat suunnitelmallisesti ja hallitusti*". Ehdotus hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Pekosen kannattamana, että kappaleeseen 26 lisätään seuraava virke: "Valiokunnan kuulemisissa ei kuitenkaan Oulaisten ja Salon osalta ole tuotu esiin henkilöstön riittävyyteen liittyviä ongelmia.", sekä että sanojen "mikä voi olla riski potilasturvallisuudelle" tilalle lisätään "Valiokunta toteaa, että matkojen piteneminen on iso riski potilasturvallisuudelle." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Kymäläinen ehdotti ed. Nurmisen kannattamana, että kappaleeseen 26 lisätään sanojen "mikä voi olla riski potilasturvallisuudelle" jälkeen sanat "jota ei ole vaikutusarvioinneissa otettu huomioon". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Kymäläinen ehdotti ed. Pekosen kannattamana, että kappaleeseen 30 lisätään maininta siitä, että asiantuntijakuulemisissa kuultavat toivat esille, että esityksellä on kielteisiä vaikutuksia suuronnettomuusvalmiuteen. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Pekosen kannattamana, että kappaleeseen 31 lisätään "Valiokunta toteaa, että asiantuntijakuulemisissa tuotiin esille, että Lohjan sairaalan synnytysten osalta erityisratkaisu olisi ollut perusteltu ottaen huomioon kielellisten oikeuksien turvaaminen. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

1. varapuhemies Paula Risikko tuli paikalle ja käytti eduskunnan työjärjestyksen 36 §:n luomaa oikeutta osallistua valiokunnan kokoukseen.

Lisättiin kappaleen 31 loppuun virke "*Valiokunta ehdottaa kuitenkin kielellisten oikeuksien toteutumisen seurantaan liittyen lausumaa. (Valiokunnan lausumaehdotus 2)*"

Ed. Kymäläinen ehdotti ed. Pekosen kannattamana, että kappaleeseen 33 lisätään maininta siitä, että asiantuntijakuulemisissa on todettu, että myös Iisalmen ja Varkauden sairaaloissa tulisi voida suorittaa muiden terveydenhuoltolain 45 §:n 4 momentissa mainittujen sairaaloiden tavoin osaa leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävästä päiväkirurgiasta ja lyhytjälkihoitoisesta eri erikoisalojen leikkaustoiminnasta. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Merisen kannattamana, että kappaleeseen 34 lisätään maininta valiokunnan lausumaehdotuksesta seuraavasti: "Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa sääntelyn vaikutuksia liittyen yksityisen leikkaustoiminnan käytön lisääntymiseen, kustannuksiin ja henkilöstön saatavuuteen (Valiokunnan lausumaehdotus)." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Lisättiin kappaleeseen 37 ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraavat virkkeet: "*Hyvinvointialueiden toimintaan kohdistuva säästö vähentää valtion hyvinvointialueille osoittamaa yleiskatteellista rahoitusta, joka myönnetään hyvinvointialueille laskennallisin perustein. Muutoksen vaikutus otetaan huomioon koko maan tason rahoituksessa etukäteen voimaantulovuodesta lukien. Muutoksesta aiheutuva rahoituksen vähennys jakautuu hyvinvointialuekohtaisesti hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021, rahoituslaki) mukaisesti, joten rahoituksen vähennys kohdistuu kaikille alueille, vaikka vain osalla alueista säästöpotentiaali vähentää kustannuksia.*"

Ed. Nurminen ehdotti ed. Siposen kannattamana, että kappaleen 41 loppuun lisätään "Valiokunta toteaa, ettei se ole saanut ministeriöltä yksikkökohtaisia arvioita kustannuksista, eikä näitä kustannuksia ole siten pystytty arvioimaan." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Lisättiin kappaleeseen 50 uusi virke toiseksi virkkeeksi: "*Valiokunta ehdottaa sairaalaverkon ja päivystystoiminnan muutosten vaikutusten seurantaan ja kattavan tietopohjan kehittämiseen liittyen lausumaa. (Valiokunnan lausumaehdotus 1)*"

_____

Kokous keskeytettiin klo 16.20 ja sitä jatkettiin klo 16.50.

_____

Mietintöluonnokseen lisättiin seuraavat lausumaehdotukset:

”1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa sairaalaverkon ja päivystystoiminnan muutosten vaikutuksia hyvinvointialue- ja YTA-aluetasolla päivystysten käyttöön, ensihoidon kuljetuksiin ja kustannuksiin sekä alueiden kiirevastaanottojen kehittymiseen. Eduskunta edellyttää valtioneuvostolta myös avoimen ja kattavan tietopohjan kehittämistä.

2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa kielellisten oikeuksien toteutumista erityisesti päivystys- ja synnytyspalveluissa hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toiminnassa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin ruotsinkielisten palveluiden turvaamiseksi huomioiden palveluiden saavutettavuus.”

Ed. Mattila ehdotti ed. Siposen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausumaehdotus 1. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Mattila ehdotti ed. Siposen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausumaehdotus 2. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Mattila ehdotti ed. Siposen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausumaehdotus 3. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—7, 1 tyhjä.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Forsgrénin kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 1. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Forsgrénin kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 2. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Mattilan kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 3. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 4. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 5. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 6. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 7. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 8. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 9. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 10. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 11. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 12. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ehdotti ed. Kymäläisen kannattamana, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 1 ilmenevä lausumaehdotus 13. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Muilta osin mietintöluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Nurminen ja ed. Mattila varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään tänään 9.12.2024 klo 22.00.

Mietintöön jätettiin vastalause: 1) Nurminen, Kiuru, Merinen, Kymäläinen, Forsgrén, Pekonen 2) Mattila, Siponen

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Kokous keskeytettiin klo 19.35 ja sitä jatkettiin klo 20.00.

---

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 122/2024 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 44/2024 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta
Asiantuntijalausunto HE 122/2024 vp StV 09.12.2024 Pirkanmaan hyvinvointialue Asiantuntijalausunto A 4

Asiantuntijalausunto HE 122/2024 vp StV 09.12.2024 Pohjanmaan hyvinvointialue Asiantuntijalausunto B 4
Asiantuntijalausunto HE 122/2024 vp StV 09.12.2024 Satakunnan hyvinvointialue Asiantuntijalausunto C 4

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Pirkanmaan hyvinvointialue, liite
- Pohjanmaan hyvinvointialue, liite
- Satakunnan hyvinvointialue, liite

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Valiokunta aloitti asian yksityiskohtaisen käsittelyn.

1. varapuhemies Paula Risikko tuli paikalle ja käytti eduskunnan työjärjestyksen 36 §:n luomaa oikeutta osallistua valiokunnan kokoukseen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset mietintöluonnokseen:

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentti saa vastalauseesta 1 ilmenevän muodon. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 2 §:n 2 momentti saa vastalauseesta 1 ilmenevän muodon. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 2 §:n 3 momentti saa vastalauseesta 1 ilmenevän muodon. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 2 §:n 4 momentti saa vastalauseesta 1 ilmenevän muodon. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 2 §:n 5 momentti saa vastalauseesta 1 ilmenevän muodon. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotus hylätään. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Kymäläinen ed. Merisen kannattamana ehdotti, että kappaleen 2 loppuun lisätään seuraava virke. "Esityksen taustalla ovat siten osin hallitusohjelman säästötavoitteet." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Forsgrén ed. Nurmisen kannattamana ehdotti, että kappaleen 9 ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraava virke: "Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että säännösehdotus ei enää sanamuodoltaan vastaa YK:n vammaissopimuksen mukaista vammaisen henkilön määritelmää." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Puhemies Jussi Halla-aho tuli paikalle ja käytti eduskunnan työjärjestyksen 36 §:n luomaa oikeutta osallistua valiokunnan kokoukseen.

Vpj. Laiho ed. Sillanpään kannattamana ehdotti, että kappaleen 14 ensimmäisen virkkeen viimeinen lause "*…etenkin kun hyvinvointialueiden rahoitukseen on kohdistunut sopeuttamistoimenpiteitä ja julkisen talouden suunnitelman mukaan sosiaalihuollon palveluvalikoimaa on tarkoitus rajata vuodesta 2026 lähtien niin, että kustannukset vähenevät 100 milj. eurolla*." korvataan sanoilla "*…etenkin ottaen huomioon julkisen talouden vaikea tilanne.*" Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat vpj. Laiho ja edustajat Castrén, Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Wickström ja Lahdenperä. Ehdotusta vastustivat pj. Kiuru ja edustajat Forsgrén, Mattila, Merinen, Nurminen, Pekonen, Siponen ja Kymäläinen. Vpj. Laihon ehdotus hyväksyttiin äänin 9—8.

Vpj. Laiho ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappaleesta 19 virkkeet: ”*Hallituksen esityksen antaminen eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvien esitysten viimeisenä antopäivänä ei ole mahdollistanut eduskunnalle riittävää käsittelyaikaa soveltamisalaa koskevan tarkennuksen valtiosääntöoikeudellisten ongelmien ratkaisemiseksi ottaen huomioon eduskuntakäsittelyssä todetut reunaehdot elämänvaiheisiin liittyvien tarkennusten täsmällisyydelle ja tarkkarajaisuudelle sekä samanaikaisesti yhdenvertaisuuden varmistamiselle. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että 3 momentti poistetaan lakiehdotuksesta.*” korvataan virkkeellä ”*Tämän vuoksi ja ottaen huomioon lain voimaantulo 1.1.2025 alkaen valiokunta ehdottaa, että 3 momentti poistetaan lakiehdotuksesta.*” Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat vpj. Laiho ja edustajat Castrén, Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Wickström ja Lahdenperä. Ehdotusta vastustivat pj. Kiuru ja edustajat Forsgrén, Mattila, Nurminen, Pekonen, Siponen, Lindén ja Kymäläinen, Vpj. Laihon ehdotus hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Nurminen ed. Kymäläisen kannattamana ehdotti, että kappaleen 33 loppuun lisätään seuraava virke: "Saadussa selvityksessä ei oteta kantaa siihen, miksi vammaispalvelulakia koskevat taloudelliset arviot ovat vaihdelleet. " Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Siponen ed. Mattilan kannattamana ehdotti, että kappaleen 35 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "Nyt ehdotettava muutos on yhteensovitettava talousarviokäsittelyn yhteydessä hyvinvointialueiden rahoituksen kanssa." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—2, 6 tyhjää.

Lisättiin kappaleen 35 toiseen virkkeeseen sanat "*soveltamista ja*".

Ed. Kymäläinen ed. Pekosen kannattamana ehdotti, että kappaleen 36 loppuun lisätään seuraava virke: ”Saadusta selvityksestä ei ilmene, täyttääkö esitetty lisämääräraha 20,2 milj. euroa rahoituslain 9 §:n tarkoittamalla tavalla täysimääräisesti hyvinvointialueille velvoitemuutosten aiheuttamat kustannukset” Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat pj. Kiuru ja edustajat Forsgrén, Mattila, Merinen, Nurminen, Pekonen, Siponen ja Kymäläinen. Ehdotusta vastustivat vpj. Laiho ja edustajat Castrén, Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Wickström ja Lahdenperä. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Asian käsittely keskeytettiin.

5. Muut asiat

-

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 10.12.2024 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen